

ody, "Od Parnella do Pearsea od 1891. do 1921. godine" dr. Donal McCartney, "Sjeverna Irska od 1921. do 1966. godine" dr. J L . McCracken, "Slobodna Država Irska i Republika Irska od 1921. do 1966. godine" Patrick Lynch, "Irska od 1982. do 1994. godine" dr. Richard English i "Irska na prijelazu stoljeća od 1994. do 2001. godine" dr. Dermot Keogh.

Ovo izdanje "Povijesti Irske" bogato je ilustrirano brojnim fotografijama, historijskim i geografskim kartama, crtežima i ilustracijama. Knjigu prate iscrpne bilješke (345-350) i temeljna bibliografija irske povijesti (351-398), kronološki pregled irske povijesti (399-451), biografski podaci o autorima pojedinih poglavlja (nema samo biografije: dr. J. G. Simmsa) i kazalo. Riječ je o nezamjenjivom djelu za svakoga koga zanima irska historija od najstarijih vremena do danas. ■

Salih Jalimam

Jacques Le Goff, *Stara i naša Europa*. Zagreb : Matica hrvatska, 2004, str. 55.

Esej "Stara i naša Europa" najvećeg evropskog medievaliste Jacquesa Le Goffa u njegovoj osamdesetoj godini života ponovo intrigantno, zanimljivo i uvjerljivo govori o nekoliko principa njegovog historijskog creda a koji se odnose na njegovu stalnu i upornu meditaciju o Evropi kao historijskoj, ali i svakodnevnoj temi. Konstatacijom "Evropa je istodobno drevna i buduća" Jacques Le Goff kazuje da je riječ o njegovim opservacijama u kojima se zalaže da se evropska višemilenijska povijest prepozna kao historijska konstanta, koja svoju sveukupnost vidi i prepoznaje kao historijsku, određenu kontinuitetom, vremenom i čovjekom.

Predmet ovoga eseja je pitanje kontinuiteta i identiteta Europe, odnosno dinamika njenog prošlog i sadašnjeg bića kojem Jacques Le Goff interdisciplinarno pristupa. Svoje opservacije na evropske koordinate povijesti vidi i kao stalni zalag obavezanosti, kao nešto što nije nastalo niti se odredilo po svom "mesijanskom" određenju nego obrnuto - u ovom eseju se jasno vidi historičar i vizionar koji snagom argumenata nastoji evropsku stvarnost i prošlost osloboditi raznih stega i naučnog provincijalizma. Ovim esejom on je otvorio evropsku historiju prema cjelinama brojnih društvenih i humanističkih nauka.

Le Goff želi da razumije vrijeme u kojem živimo, odnosno iz čega su izrasli i na čemu se temelje bitni koncepti evropskog jedinstva i snage. Argumente nalazi u

bogatoj evropskoj povijesti, uzima u obzir sve bitne sastojke kvaliteta života u prošlom životu te ispisuje veleljepnu fresku o životu u najmanje dva i po milenija života ovog drevnog kontinenta.

Ugledni historičar prodire u šire okvire dugotrajnih, dubljih i slojevitih historijskih mijena, ukazuje na bogatstvo razlika, ali i snagu jedinstva koje se prepoznaje kroz evropsku uniju kao integrativni faktor budućnosti starog kontinenta. Ovakvim pristupom, koji je svojstven čitavoj školi mišljenja poznatom pod nazivom "Analisti" Jacques Le Goff prikazuje svijet u njegovom bogatstvu različitosti, ogromnoj intelektualnoj kreativnosti, ali i kroz brojne čovjekove nedaće, nejednakosti i protivječnosti.

Esej "Stara i naša Europa" Jacquesa Le Goffa ukazuje na stalnu želju da se historija i povijest prepoznaje, identificira i tumači kroz kompleksnosti i različitosti, sve s ciljem da se u tome vide putovi iz začaranog kruga nedoumica, problema viševjekovne prošlosti. Sigurno da i ova knjiga može biti od pomoći da se prošlo ali i naše vrijeme sagleda na drukčiji i temeljniji način. ■

Salih Jalimam

M. C. Андерсон: *Европа у осамнаестом веку 1713-1789*. Београд : Clio, 2003, str. 611.

Beogradski izdavač *Clio* se tokom posljednjih nekoliko godina istakao vrlo uspješnim izdanjima istorijskih djela. Karakteristično je da su najčešće u pitanju prevodi nekih ključnih istoriografskih dostignuća iz druge polovine XX vijeka. Na tragu takve intencije je i prevod knjige *Europe in the Eighteenth Century*, poznatog engleskog istoričara Matthewa Andersona.

Европа у осамнаестом веку 1713-1789 je, faktički, prevod posljednjeg (četvrtog) izdanja Andersonovog klasika, koga je *Pearson Education Limited* objavio 2000. godine. Što se samog izdavača tiče, odnosno prevodioca, posao je obavljen vrlo korektno. Prevodioci Sonja Dekanić, Branislava Radević-Stojiljković i Dejan Stojiljković su izdanje obogatili lako čitljivim tekstom, koji, međutim, nijednog trenutka ne upada u zamke amaterskog pristupa profesionalno demonstriranoj materiji. Ipak, u obilju istorijskih i geografskih podataka, a i evropskih jezika, ponekad se mogu potkrasti sitne greške. Tako npr. ne stoji (str. 270) da je na poziciji šefa austrij-